

MRSA – Informasjon om nye regler for smittebeskyttelse i svinebesetninger

Denne informasjonen er beregnet for deg som:

- Er svineprodusent og/eller røkter
- Skal inn i en svinebesetning (inkl. veterinærer, rådgivere og besøkende)

Hva er nytt?

Vi har oppdatert informasjonen og vi har også tatt med informasjon om ny forskrift om smittebeskyttelse. Mattilsynet har ikke endret rådene for smittebeskyttelse. Den som har vært i en situasjon der de risikerer å være smittet av MRSA og som skal være i kontakt med svin, rådes til å teste seg. For å sikre at dette følges opp er det nå krav i forskrift om at de som er utsatt for en risikosituasjon må bruke beskyttelsesutstyr inntil negativ test for MRSA foreligger.

Hvorfor er det viktig å følge rådene for smittebeskyttelse?

Norge har som mål å unngå at LA-MRSA etablerer seg i den norske svinepopulasjonen og blir en smitekilde for mennesker. Det viktigste tiltaket for å holde svinepopulasjonen i Norge fri for MRSA er å hindre at grisene kommer i kontakt med MRSA-smitte.

Hva er MRSA og LA-MRSA?

MRSA er gule stafylokokk-bakterier (*Staphylococcus aureus*) som har blitt motstandsdyktige mot visse typer antibiotika. Det at bakteriene er motstandsdyktige betyr at antibiotikaen ikke virker mot disse bakteriene.

Det finnes ulike varianter av MRSA. De variantene som etablerer seg lett hos dyr kalles for LA-MRSA (dyreassosiert MRSA). MRSA kan smitte blant annet mellom gris og mennesker, vi finner ofte disse bakteriene på huden, i svelget og i nesen.

Gris og mennesker kan være friske smittebærere av MRSA, det vil si at grisene/menneskene har bakterien uten å bli syke av den.

Informasjon om nye regler for smittebeskyttelse i svinebesetninger

- Mattilsynet har vedtatt en forskrift som har som hovedformål å hindre at svin smittes med MRSA fra mennesker. Forskriften gjelder for dem som har vært i en risikosituasjon og som skal ha kontakt med svin. Forskriften pålegger ikke folk å teste seg, men pålegger personer som er inne i svinebesetninger å bruke beskyttelsesutstyr hvis de har vært i en risikosituasjon. En risikosituasjon er en situasjon hvor personene har hatt særlig risiko for å bli eksponert for MRSA

Du har vært i en risikosituasjon dersom du de siste 12 måneder har:

- hatt kontakt med dyr som du visste var positive for MRSA eller senere fått kunnskap om at dyret var positivt under kontakten
- besøkt eller arbeidet i husdyrbesetning i utlandet
- vært innlagt på helseinstitusjon, fått tannbehandling eller gjennomgått omfattende

helseundersøkelse i utlandet

- arbeidet som helsearbeider i utlandet
- oppholdt deg i barnehjem eller flyktningeleir i utlandet
- oppholdt deg mer enn seks uker sammenhengende i utlandet
- tidligere testet positivt for MRSA

For nærmere beskrivelse av risikosituasjon, se [Forskrift om smitteforebyggende tiltak mot visse antibiotikaresistente bakterier hos svin](#) (§ 5)

Generelt god smittebeskyttelse og gode rutiner er avgjørende også for beskyttelse mot MRSA. Generelle råd om smittebeskyttelse finner du her: [MRSA- generelle råd om smittebeskyttelse](#)

Mattilsynets primære råd er fortsatt at alle som har vært i en risikosituasjon og skal i kontakt med svin tester seg.

Hvis man tester negativt for MRSA er det ikke krav om bruk av beskyttelsesutstyr.

Følg rådene om daglig smittebeskyttelse i dette dokumentet dersom du må inn i en svinebesetning før du har fått svar på testen. Skal du inn i svinebesetningen før negativt prøveresultat, skal du bruke beskyttelsesutstyr.

Testing for MRSA er gratis når du har vært i en risikosituasjon. Det gjelder også om du ikke har fastlege i Norge og ikke er tilknyttet folketrygden. [Helse og omsorgsdepartementet har oppdatert rundskrivet om testing.](#)

Skal du ansette personer som har arbeidet i svinebesetninger i andre land?

- Personer som har arbeidet i svinebesetninger i andre land bør testes for LA-MRSA før de begynner å jobbe i besetningen din. Ta kontakt med lege og følg Folkehelseinstituttets anbefalinger om behandling hvis det skulle vise seg at vedkommende er smittet. Les mer om dette på Folkehelseinstituttets hjemmeside: www.fhi.no.
- Så langt det er mulig bør oppstart av arbeid i besetningen vente til negativt testresultat foreligger.
- Dersom oppstart av arbeid i besetningen ikke kan vente til et negativt resultat av LA-MRSA-prøven foreligger, bør vedkommende dusje og vaske håret grundig, og desinfisere hendene før hvert besøk i besetningen. Vedkommende skal også bruke hodeplagg, engangshansker og kirurgisk munnbind eller støvmaske uten ventil og overtrekkstøy. Det er også viktig at vedkommende følger råd om daglig smittebeskyttelse ved arbeid i besetningen som finnes i dette informasjonsarket.

Ønsker du å finne ut om du eller din besetning er smittet?

- Hvis du har mistanke om at din besetning kan være smittet av LA-MRSA, ta kontakt med Mattilsynet på tlf. 22 40 00 00
- Ønsker du å teste om du eller andre er smittet? Ta kontakt med din fastlege. Prøven er gratis når det er en begrunnet mistanke om at du kan ha MRSA.

Hva er mitt lovpålagte ansvar som bonde?

Som bonde er du ansvarlig for gjennomføring av forskriftene, og du har ansvar for å sikre smittevernet. Du må informere de som går inn i dyreholdet ditt om hva som regnes som risikosituasjon og sikre at alle som går inn i grise fjøset bruker beskyttelses utstyr, med mindre:

- 1) De ikke har vært i en risikosituasjon, eller
- 2) De er testet negativt for MRSA

Besøkende må signere samtykkeerklæring

For å dokumentere 1) eller 2) må den som skal inn i grisehuset, uttrykkelig gi samtykke til at informasjonen om at vedkommende ikke har vært i en risikosituasjon eller at vedkommende har testet negativt for MRSA. Det skal brukes et eget skjema for dette – en samtykkeerklæring. Samtykkeerklæringen må undertegnes av den som skal inn i grisehuset og oppbevares i ett år før det makuleres.

Samtykkeerklæringen skal behandles fortrolig og bare besetningseier og personer fra Mattilsynet skal ha tilgang til utfylt samtykkeerklæring.

Dersom du ikke får underskrift på skjema 1) eller 2), inkludert uttrykkelig samtykke for innsamling og lagring av disse opplysningene, må beskyttelsesutstyr benyttes.

For at det skal være lovlig å samle inn og oppbevare disse opplysningene skal det brukes en samtykkeerklæring som Mattilsynet har utarbeidet, slik at det tilfredsstillers kravene i personvernlovgivningen.

Her finner du mer informasjon om LA-MRSA:

Mattilsynet: www.mattilsynet.no

Folkehelseinstituttet: www.fhi.no

Veterinærinstituttet: www.vetinst.no

Animalia: www.animalia.no

Norsvin: www.norsvin.no

Informasjonsarket er utarbeidet i samarbeid med Animalia – Helsetjenesten for svin og Norsvin. 24. januar 2019.